

in ista vniuersali animarū liberandarū via
 gradientes tanq̄ magica p̄phetare curant
 quāuis et ista eos non fugerint et ab eis sepe
 p̄dicta sint ad eoz fidē faciendā q̄ mortali-
 um sensibus nō poterāt itimari nec ad expi-
 mentū celerifacilitati p̄duci sed alia erat ve-
 re magna atq; diuina q̄ quātum dabat co-
 gnita dei voluntate futura nunciabāt. **Xps**
 quippe in carne venturus et que in illo tā cla-
 ra p̄fecta sūt atq; in eius noīe impleta peni-
 tentia hoīm et ad deū ouerho voluntatū rel-
 missio p̄ctōz gr̄a iusticie fides pioz et per
 vniuersū orbē in verā diuinitatē multitudo
 credentiū culture simulacroz demonumq; q;
 subuersio et temptatōnibus exercitatō p̄fi-
 cientiū purgatō et liberatō ab omni malo iu-
 dicij dies resurrectō mortuoz societatis im-
 pioz eterna damnatō regnūq; eternū glori-
 osissime ciuitatis dei aspectu eius immortalit̄
 p̄fruentis in hui⁹ vie scripturis p̄dicta atq;
 p̄missa sunt quoz tam multa impleta aspici-
 mus vt recta pietate futura esse cetera cōfi-
 damus. **N**ius vie rectitudinē vsq; ad deū
 videndū eiq; meternū coherendū in sc̄arū
 scripturaz qua p̄dicat atq; asserit veritate
 quicūq; nō credūt q̄ hoc nec intelligunt
 oppugnare p̄nt sed expugnare nō p̄nt. **Q**uia
 p̄pter in decē istis libris et siminis q; nō nul-
 loz de nobis expectabat intentio tñ quozū
 dam studio q̄ntum verus deus et dñs adiu-
 uare dignatus est satis fecimus refutādo cō-
 tradictōnes impioz qui obitōri sancte ciui-
 tatis de qua disputare institimus de os sul-
 os p̄ferunt. **Q**uoz decē libroz quinq; supe-
 riores aduersus eos ascripti sūt qui p̄pter bo-
 na vite hui⁹ deos colendos putāt qnq; aut
 posteriores aduersus eos qui cultū deozum
 p̄pter vitā que post mortē futura est suāda
 exstimant. **D**einceps itaq; velut in p̄mo li-
 bro polliciti sumus de duarū ciuitatū quasi
 h̄ seculo p̄plexas diximus inuicēq; p̄mixtas
 exortu et p̄cursu et debitis finibus qd̄ dicen-
 dum arbitror quātum diuinitus adiuuabor
 expediā.

Explicit liber decimus.

Incipiūt capla libri xj.

De capte opis qua duarū ciuitatū id est ces-
 lestis ac terrene initia et fines incipiunt de-
 monstrari. .ij.

De cognoscendo deo ad cuius noticiāz ne-
 mo hoīm puenit nisi p̄ mediatorē dei et hoīm

hoiēm ism xpm. .ij.

De auctoritate canonicē scripture diuio spi-
 ritu odite. .iij.

De oditōne mundi q̄ nec impalis sit nec no-
 uo dei ordīnata s̄ filio quasi postea voluerit
 qd̄ antea noluerit. .iiij.

Tam nō esse cogitandū de infinitis tempo-
 rum spacijs ante mundū q̄ nec de infinitis
 locozum. .v.

Creatōnis mūdi tpm vnū esse p̄ncipiū : nec
 aliud alio p̄ueniri. .vi.

De q̄litate p̄moz dierū qz anq; sol fieret ve-
 sperā et mane tradunt habuisse. .vij.

Que qualisue intelligenda sit dei requies q̄
 post opera sex dierū requirit i septio. .viij.

De angelozū oditōne quid s̄m diuina testi-
 monia sentiendū sit. .ix.

De simplici et incommutabili trinitate patris
 et filij et spūll sancti vnus dei cui nō est aliud
 qlitas aliud suba. .x.

An ei⁹ beatitudinis quā sancti angeli ab ini-
 tio sui semp habuerūt etiam illos spūs qui in
 veritate n̄ steterūt participes fuisse creden-
 dum sit. .xi.

De opatōne beatitudinis iustozum necdus
 tenentiū p̄missionis diuine p̄miū et p̄mozū
 in paradiso hoīm an p̄ctm. .xij.

An ita vnus felicitatis oēs angeli sint crea-
 ti vt neq; lapsuros se possent nosse qui elapsi
 sunt et post ruinā labentiū pseuerantie sue p̄-
 scientiā acceperit q̄ steterūt. .xiiij.

Quo ḡne locutōis dictum sit de dyabolo q̄
 in veritate non steterit quia veritas non est
 in eo. .xiiij.

Quid sentiendū sit de eo qd̄ scriptum est ab
 initio dyabolus peccat. .xv.

De gradibus et differentijs creaturarū q̄
 aliter p̄ndet vtilitatis vsus aliter ordo ra-
 tōnis. .xvi.

Vicium malicie non naturam esse sed cōtra
 naturam cui ad peccandū nō oditor causa
 est sed voluntas. .xviij.

De pulchritudine vniuersitatis q̄ p̄ ordina-
 tōem dei etiā ex otrarioz sit oppositōne lu-
 centior. .xviij.

Quid sentiendū videat̄ diuifit̄ deus iter lu-
 cem et tenebras. .xix.

De eo quod post discretōnem lucis atq; te-
 nebrarū dictum est et vidit̄ deus lucem qui a
 bona est. .xx.

De eterna et incommutabili scia dei ac volun-
 tate qz semp illi vniuersa q̄ fecit sic placuerit
 faciendā que ad modū facta. .xxi.

De hys q̄bus vniuersitate reruz a bono crea-
 tore bñ oditarū qd̄am displicēt et putāt nul-
 lam malā esse naturā. .xxij.

De errore in quo origenis doctrinam incul-
patur. .xxiiij.
De trinitate diuina q̄ p̄ oia opa sua significa-
tōnis sue sparfit inditia. .xxiiij.
De tripeita toti⁹ p̄bie dicitia. .xxv.
De ymagine summe trinitatis que fm̄ quen-
dam modum in natura est nec dum beatifica-
ti hominis. .xxvi.
De essentia et scia ⁊ vtriusq; amore. .xxvii.
An etiā ip̄m amorē q̄ et esse ⁊ scire diligim⁹
diligēde debeamus. quo magis diuine trinita-
tis ymagini p̄pinquamus. .xxviii.
De sanctorū angelorū scientia qua trinita-
tem in ip̄a eius deitate nouerūt. qua operū
causas prius in operante arte q̄ in ip̄is ope-
ribus artificis intuent. .xxix.
De senarij numeri p̄fectōne. qui p̄tium suarū
q̄nitate opletur. .xxx.
De die septimo in quo plenitudo et requies
eōmendatur. .xxxi.
De opinione eorū qui angelorū creatōem an-
teriore volūt esse q̄ mundi. .xxxii.
De duabus angelorū societati⁹ diuersis at
q; disparibus. q̄ nō incōgrue intelligunt lu-
cis et tenebrarū nobis nūcupate. .xxxiiij.
De eo q̄ quidam putant in cōditōne firma-
menti aquarum discretarū nomie angelos
signatos. et q̄ quidam aquas existimat non
creatas.

Expliciunt capsa libri .xj.
Incipit liber .xj.

Capitulū p̄mum.

Quitates dei dicimus
cuius ea scriptura tel-
stis est que n̄ fortuitis
motib⁹ animorū s; pla-
ne summe dispositōnis
p̄uidencia sup̄ omnes
oim̄ gentiū sc̄as. om̄ia
sibi genera ingeniorū
humanorū diuina excellens auctoritate sub-
fecit. Ibi quippe scriptum est. *Gl̄os̄ia d̄ca*
sunt de te. ciuitas dei. Et in alio psalmo legi-
tur. *Magnus d̄s et laudabilis nimis. in ci-*
uitate dei n̄i in monte sancto eius. dilatans
exultatōem vniuersę terre. Et paulopost in
eodē psalmo. *Sicut audiui⁹. ita ⁊ vidi⁹*
in ciuitate d̄ni virtutū in ciuitate dei n̄i. de
us fundauit eam in eternū. Item in alio. *Flu-*
minis impetus letificat ciuitatē dei. sanctifi-
cauit tabernaculū suū altissimus. *Deus in me-*
dio eius nō omouebit. *Uis atq; h̄mōi testi-*

monis que oia commemorare nimis longū est.
didicimus esse quandā ciuitatē. cuius ciues
esse cupimus illo amore quem nobis eius cō-
ditor inspirauit. Huic conditori sancte ciui-
tatis. ciues terrene ciuitatis deos suos p̄fēt
ignorātes cum esse deū deorū. nō deorū falso
rum id est impiorū et sup̄boz qui eius incom-
mutabili oibusq; omni luce p̄uati et ob hoc
ad quādam egenam potestātē redacti suas
quodāmodo puatas potentias ofectant. ho-
nore s; diuinos a deceptis subditis querūt
sed deorū priorū atq; sanctorū qui potius se
ip̄os vni subdere q̄ multos sibi. potiusq; de-
um colere. q̄ p̄ deo coli delectant. Sed hu-
ius sancte ciuitatis inimicis decē superiorū.
bus libris quantum potuimus d̄no et rege no-
stro adiuuante respondi⁹. nunc vero q̄d
a me iam expectet agnoscens. meiq; nō ime-
mor debiti de duarū ciuitatū terrene. s; et
celestis q̄s in hoc intermi seculo p̄plexas q̄d-
ammō diximus inuicemq; p̄mixtas exortu ⁊
excursu ⁊ debitis finibus quantum valero
disputare eius ip̄ius d̄ni et regis nostri vbi-
q; opitulatione fretus aggrediar. p̄mūq; di-
cam quē admodū exordia duarū istarū ciui-
tatum in angelorum diuersitate p̄cellerint.

Capitulū .ij.

Magnū est et admodum rarū vni-
uersam creaturā corporeā et incor-
porēā consideratā comptamq; mu-
tabilem in intentione mētis excedē atq; ad in-
cōmutabile substantiā puenire. et illic discē
ex ip̄o q̄d cunctā naturā que nō est q̄d ip̄e. n̄
fecit nisi ip̄e. Sic em̄ deus cum hoīe nō p̄ ali-
quā creaturā loquit̄ corpalem corpali⁹ in-
strepens auribus vt̄ inter sonancē et audien-
tem aerea spacia verberentur. nec p̄ eiusmo-
di spūalem q̄ corporū similitudinib⁹ figura-
tur sicut in somnis vel quo alio tali mō. *Na;*
et sic velut corpis auribus loquit̄. q̄ velut p̄
corpus loquit̄. et velut interposito corpaliū
locozū interuallo. Multum em̄ similia sunt ta-
lia visa corpibus. Sed loquit̄ ip̄a veritate. si
quis sit p̄doneus ad audiendū mente nō cor-
pore. Ad illud em̄ hoīs ita loquit̄ q̄d in hoīe
ceteris quibus homo ofat est melius. ⁊ quo
ip̄e deus solus est melior. Cum em̄ homo re-
ctissime intelligat. vel si hoc nō potest saltē
credat̄ factus ad ymaginē dei. p̄fecto ea sui
p̄te est p̄pinquior. sup̄iori deo qua sup̄at infe-
riores suas quas etiā cuz pecoribus omnes
habet. Sed q̄ ip̄a mēs cui ratio et intelligē-
tia naturaliter uest. vicij quibusbā tenebro-
sis et veteribus inualida est. nō solū ad inhe-
rendū fruendo. verū etiā ad p̄ferendū incō-
mutabilē lumē donec de die in diē renouata

credant et mundū ex tpe fieri potuisse. nec tñ
ideo deū in eo faciendo eternū oñsiū volūta
temq; mutasse.

Capitū. v.

Dinde videndū est istis qui deū ob
torē mundi esse oñsiū et tñ querū
de mūdi tpe quid respondeam? qd
spī respondeant de mundi loco. Ita ei que
ritur. cur potius tunc et nō antea factus sit.
quē admodū queri potest cur hic potius vbi
est et nō alibi. Nam si infinita spacia tempo
ris ante mundū cogitant in qbus eis nō vid
tur deus ab ope cessare potuisse. sicut cogitōe
extra mundū infinita spacia locoz in quib?
si quisq; dicat nō potuisse vacare omnipotē
tem nōne osequēs erit. vt innumerabiles mū
dos cū epicuro somniare cogant. ea tñ dif
ferentia. qd eos ille fortuitis motibus atho
moz gigni afferit et resoluit. isti autē ope deū
factos dicitur sunt. si eum p interminabilem
imensitatē locoz extra mundū circūquaq;
patentiū vacare noluerint. nec eos bē mōdos
qd etiā de isto sentiūt. vlla causa posse dis
solui. Cum hīs em agimus qui et deū inco
porēū et oīm naturaz que nō sunt qd ipse cre
atorē nobiscū sentiūt. alios nimis indignuz
est ad istā disputatōem religionis admittē
maxime qd apud eos qui multis dijs sacroz
obsequiū deferendū putant. isti p hōs cete
ros nobilitate atq; auctoritate vicerūt. non
ob aliud. nisi quia longo quidē intervallo. ve
rūt amē reliq; p̄p̄inquoiores sūt veritati. An
forte substantiā deī. quā nec ocludūt nec de
termināt. nec distendūt loco. sed eam sic de
deo sentire dignū est. fatentē in corporea pre
sentia vbi qd totā a tantis locoz extra mun
dū spacijs absentē esse dicitur sunt. et vno tñ
ā in cōpatōne illius infinito. aut isto exigu
loco in q mundus est occupatā. Non op̄mor
eos in hec vaniloquia p̄gressuros. Cū igit
vnū mundū ingenti quidē mole corporea fi
nitū tñ et loco suo determinatū et opante deo
factū esse dicūt. qd rident de infinitis extra
mundū locis cur in eis ab opere deus cessa
uerit. hoc sibi respondeāt de infinitis an mū
dum t̄p̄ibus cur in cis ab ope deus cessauerit
Et sicut nō est osequēs vt fortuitu potius qz
ratōne diuina deus nō alio. sed isto in quo ē
loco mundū oñsiuerit cum pariter infinitis
vbiq; patentib? nullo excellentiore merito
possit hic eligi. qzuis eandē diuinā rōnem. q
id factū est nulla posset humana oprehendē
natura. ita nō est osequēs vt deo aliquid exi
stimemus accidisse fortuitu qd illo potius qd
anteriore tpe oñsiuit mundū. cū equalit an
teriora t̄p̄a p̄ infinitū retro spaciū p̄terissent

nec fuisset aliqua differētia. vnde temp⁹ tōs
pori eligenda p̄ponētur. Quod si dicūt inaf
nes esse hoīm cogitatōnes qbus infinita ima
ginant loca cū locus nullus sit p̄ter mundū
respondēt eis isto modo ianiter hoīes cogi
tare p̄terita t̄p̄a vacatōnis dei cum nullū tē
pus sit ante mundum.

Ca. vi

Sem recte discernit eternitas et tē
pus qd t̄p̄s sine aliqua mobili mobis
litate nō est in eternitate autē nulla
mutatio est. qd nō videat qd t̄p̄a nō fuissent
nisi creatura fieret. que aliquid aliqua muta
tōne mntaret. cuius motōnis et mutatōnis
cum aliud atq; aliud que simul esse nō possūt
cedit. atq; succedit in breuioribus vel pdu
tioribus moraz interuallis t̄p̄us seq̄ retur.
Cum igit deus in cuius eternitate nulla est
oīno mutatō creator sit t̄p̄oz et ordinatoz
quō dicat post t̄p̄m spacia mūdum creasse n̄
video. nisi dicat ante mundū iā aliquā fuisse
creaturā cuius motibus t̄p̄a curreret. Por
ro si hīe sacre maximeq; veraces ita dicūt in
principio fecisse deuz celum et terrā ut nihil
antea fecisse intelligat. quia hoc potius ip̄n
cipio fecisse dicere si quid fecisset ante cere
ra cūcta que fecit. p̄culdubio nō est mund?
factus in tpe. sed cum tempore. Quod enim
fit in tempore et post aliquid fit. et ante aliq;
t̄p̄us post id qd p̄terituz est. ante id qd futu
rum est. Nullum autē possit esse p̄terituz. qz
nulla erat creatura cuius mutabilib? moti
bus ageret. Cū tpe autē factus est mund?
si in eius oñsiōne factus est mutabilis motus
sicut se videt hīe etiā ordo ille p̄morū sex v̄l
septē diez in qbus et mane et vespera noiant
donec omnia que in hīs diebz deus fecit sex
et ōp̄fiant die. septimoq; in magno miste
rio. dei vacatio ōmendet. Qui dies cuiusmo
di sint aut p̄difficile nobis aut etiā impossi
bile est cogitare. q̄ntomagis dicere.

Ca. vii

Udemus q̄ppe istos dies notos non
hīe vesperaz nisi de solis occasu. nec
mane nisi de solis ortu. Illoz autez
p̄ores tres dies sine sole pacti sunt. q die q̄r
to factus referetur. Et p̄mitus quidē lux ver
bo dei facta. atq; inter ip̄am et tenebras de
us sepasse narrat. et eandē lucem vocasse diē
tenebras autē noctē. Sed qualis illa sit lux et
quo alternāte motu q̄lemq; vesperā et mane
fecerit remotum est a sensibz n̄is. nec ita vt
est intelligi a nobis potest. qd tamen sine vl
la hesitatōne credendum est. Aut em aliqua
lux corporea est. siue in supioribus mundi p̄
tibus longe a ōspectibus n̄is. siue vnde sol

postmodū accessus est. aut lucis noie signifi-
 cata ē sancta ciuitas in sanctis angelis ⁊ spi-
 ritibus beatis. de qua dicit ap[osto]lus. Que sur-
 sum ē in l[oc]u[m] mater n[ost]ra et[er]na in celis. Ait q[ui]ppe
 ⁊ alio loco. Omnes em̄ vos filij lucis estis. et
 filij diei. n[on] sumus noctis nec tenebrar[um]. Si t[ame]n
 et vesperā diei huius ⁊ mane aliq[ui] tenus ⁊ cō-
 gruent intelligē valeamus. qm̄ scientia crea-
 ture in op[er]atōne scientie creatoris qd̄ ammo-
 do vesperascit. Itēq[ue] lucescit ⁊ mane fit cū
 ⁊ ip[s]a referē ad laudē dilectōemq[ue] creatoris
 nec in noctē vergit. vbi nō creator creature
 dilectōe relinquit. Deniq[ue] scriptura cū illos
 dies numeraret ex ordine. nul[us] q[ui] interposuit
 noctis vocabulū. Non em̄ ait alicui facta est
 nox. sed factū est mane ⁊ vespere dies vnus.
 Ita dies secundus ⁊ ceteri. Cognitō quippe
 creature in seip[s]a decoloratior est ut ita dicā
 qua cum in dei sapientia cognoscit vt in arte
 q[ui] facta ē. ideo vesperāq[ue] nox agruentius dici
 p[otes]t. Que t[ame]n vt dixi cū ad laudandū ⁊ amādū
 referē creatorē. recurrit in mane. ⁊ hoc cū fa-
 cit in cognitōne sui ip[s]ius. dies vnus ē. Cum
 in cognitōne firmamentū. qd̄ in aquas infe-
 riores ⁊ superiores celū appellatū ē. fit dies se-
 cundus. Cū in cognitōne terre ac maris om-
 niūq[ue] signentū q[ui] radicibus orinuat a sunt
 terre. dies tercius. Cum in cognitōne lumia-
 rium maioris et minoris. oimq[ue] sider[um]. dies q[ui]r-
 tus. Cum in cognitōne oim̄ ex aquis aialiu[m]
 naturaliu[m] atq[ue] volatiliū. dies quintus. Cum in
 cognitōne oim̄ aialium terrenor[um]. atq[ue] ip[s]i[us]
 hoim̄. dies sextus.

Capitulu[m] viij.

Quoniam in die septimo requiescit de[us]
 ab oibus opibus suis. et sanctificat
 eum nequaq[ue] ē accipiendū pueriliē
 tanq[ua]m deus laborauerit opando qui dixit et
 facta sūt verbo intelligibili et sempiterno n[on]
 sonabili et tpali. s[ed] requies dei requiē signis-
 ficat eor[um] qui requiescūt in deo. sic leticia do-
 mus. leticia significat eor[um] q[ui] letant in domo
 ec̄ si nō eos domus ip[s]a sed alia res aliq[ui] letos
 faciat. q̄ntomagis si eadē domus pulchritu-
 dine sua faciat letos habitatores. vt nō solū
 eloquēdi mō leta dicat. q[ui] significamus p[er] id
 qd̄ orinet id qd̄ orinet sic theatra plaudunt
 p[er]ata mugit cū in illis hoies plaudāt in his
 boues mugiat. s[ed] etiā illo quo significat p[er] ef-
 ficientē id qd̄ efficit. sicut leta ep[ist]ola dicit. si-
 gnificās eor[um] leticiā quos legentes efficit le-
 tos. Conuenientissime itaq[ue] cū deū requiesse
 p[ro]phetica narrat auctoritas significat requi-
 es eor[um] q[ui] in illo requiescunt. et q[ui] ip[s]e facit req[ui]-
 esere. Hoc etiā hoibus q[ui]bus loq[ui]tur. et p[ro]p[ter]
 quos vtiq[ue] scripta ē. p[ro]mittete p[ro]phetia qd̄

etiā post bona opa q[ui] in eis. ⁊ q[ui] p[er] eos opatur
 deus. si ad illū prius in ista p[ro]fide qd̄ ammo-
 do accesserint. in illo habebūt requiē sempi-
 ternā. Hoc em̄ et sabbati vacatōne ex p[re]cep-
 to legis i vetē dei p[ro]f[et]o figuratū est. vñ suo lo-
 co diligētius arbitror disserēdum.

Ca. ix.

Nunc quoniam sancte ciuitatis exortu di-
 ce institui. ⁊ prius qd̄ ad sanctos an-
 gelos attinet dicēdū. putauī q[ui] hu-
 sus ciuitatis ⁊ magna ps est ⁊ eo beator[um] q[ui]
 nunq[ua]m pegrinata. q[ui] hinc diuina testimonia
 suppetat q̄ntus satis videbitur deo largiete
 explicare curabo. Vbi de mūdi ostitude sa-
 cre lre locūtur n[on] euidenter d[icit] vtq[ue] vel q[ui] or die
 creati sint angeli. s[ed] si p[re]termissi nō sunt vl[ter]
 li noie vbi dicitū ē in p[ri]ncipio fecit deus celum
 ⁊ terrā. vel potius lucis hui[us] d[icit] loquo: signi-
 ficati sūt. Nō autē esse p[re]termisissos hinc existi-
 mo q[ui] scriptū ē requeuisse deū die septimo ab
 oibus opibus suis q[ui] fecit. cū lib[er] ip[s]e ita sit ex-
 orsus. In p[ri]ncipio creauit deus celū ⁊ terrā.
 vt ante celū ⁊ terrā nihil aliud fecisse vide-
 tur. Cū g[er]a celo ⁊ a terra cepit. atq[ue] ip[s]a terra
 quā p[ri]mitus fecit sic scriptura eloq[ui]tur inui-
 sibilis et incōposita. nō dumq[ue] luce facta vti
 q[ui] tenebre fuerit sup[er] abissū id ē sup[er] quādas
 terre ⁊ aque indistinctā ofusione. vbi em̄ lux
 nō est. tenebre sint necesse ē. deinde oia creā-
 do disposita sint q[ui] p[er] sex dies ofūmata narra-
 tur quō angeli p[re]mitterēt[ur] tāq[ua]m n[on] essent
 in opibus dei. a q[ui]bus in die septimo requeuit
 opus autē dei esse angelos. hic qd̄ dem ⁊ si nō
 p[re]termisissus. n[on] t[ame]n euidenter exp[re]ssus ē. s[ed] alibi b[ea]t[us]
 sanct[us] a scriptura clarissima voce testatur. Nā
 et p[er] m[od]o triū in camino viroz cū p[ro]dicitū ess[et]
 d[icit] dicit oia opa d[omi]ni d[omi]ni. in executōne eos-
 rundē op[er]e ec̄ sancti angeli noiati sūt. Et in
 psalmo canitur. Laudate d[omi]n[u]m de celis. lau-
 date eū in excelsis. Laudate eū oēs āgeli ei[us]
 laudate eū oēs virtutes eius. Laudate eum
 sol ⁊ luna laudate eū oēs stelle ⁊ lumē. Lau-
 date eū celi celoz ⁊ aque q[ui] sup[er] celos sūt lau-
 dent nomē d[omi]ni. An ip[s]e dixit ⁊ facta sūt. ip[s]e
 se mādauit ⁊ creata sūt. Etā hic aptissime a
 deo factos āgelos diuinitus dicitū est. cū eis
 inter cetera celestia omemoratis ifertur ad
 omia ip[s]e dixit ⁊ facta sūt. Quis porro aude-
 bat opinari. post oia ista q[ui] sex diebz enume-
 rata sūt āgelos factos. Sed et si q[ui]s ita desi-
 pit. redarguit istā vanitate illa scriptura pa-
 ris auctoritatis ubi deus dicit. An facta sūt
 sidera. laudauerūt me voce magna oēs āge-
 li mei. Jam g[er]at angeli. q[ui] facta sūt sidera
 facta sūt autē q[ui]to die. Nunq[ua]m nā g[er] die ter-
 cio factos esse dicemus. Absit. In p[ri]m[us] p[ri]m[us] ē

em quid illo die factū sit. **A**ba q̄s vtiq; terra discreta ē. ⁊ distinctas sui ḡnis sp̄s. duo ista elem̄ta sumpserūt ⁊ p̄duxit terra quies. q̄d ei radicatus inherēbat. **N**unq̄d nā sc̄do. **N**ec hoc quid ē. **T**ūc em̄ firmamentū factūz est inter aquas sup̄iores ⁊ inferiores. celūq; appellatū est. in quo firmamēto facta sūt fide ra quarto die. **N**imīz ḡ si ad istoz diez p̄tinent opa dei angeli ip̄i sunt lux illa que diei nomē accepit. cuius vnitas vt omendat eē n̄ est dīctus dies p̄mus s; dies vnus. nec alius est dies sc̄dus. aut terci⁹ aut ceteri. s; idem ip̄e vnus ad implendū senariū numez ul septenariū repetitus est. p̄pter senariā vel septenariā cognitiōem. senariā s; op̄m q̄ fec̄ deus. et septenariā quietis dei. **C**ū em̄ dixit deus fiat lux. et facta est lux. si recte in hac luce creatō intelligit̄ angeloz p̄fecto facti sunt p̄cipies lucis eterne q̄d est ip̄a incōmutabilis sapientia dei p̄ que facta sūt oīa que dīcti mus v̄m̄genitū dei filiū. vt ea luce illuminati q̄ creati fierēt lux. ⁊ vocarent̄ dies p̄cipitatione incōmutabilis lucis ⁊ diei q̄ est x̄bū dei p̄ q̄d et ip̄i. et oīa facta sūt. **L**umē quippe v̄z q̄d illuminat oēm hoīem in hūc mundū veniēte hoc illuminat et oēm angelū mundūz. vt fit lux nō in seip̄o. s; in deo. a quo si auertitur angelus fit imundus. sicut sūt oēs qui vocātur imundi sp̄s. nec iā lux in dīo s; in seip̄is tenebre puati p̄cipitatione lucis eterne. **M**ali em̄ nulla natura ē. sed amissio boni mali nomē accepit.

Capitulū. x.

Est itaq; bonū solū simplex. ⁊ ob hoc solū incōmutabile q̄d ē deus. **A**b b̄ bono creata sūt oīa bona. s; nō simplicia. et ob hoc mutabilia. **C**reata sane in quā. id est facta nō genita. **Q**uod em̄ de simplici bono genitū est. pariter simplex ē. et hoc est. q̄d illud de quo genitū est. **Q**ue duo patrē et filiūz dīctimus. ⁊ vtrūq; hoc cū sp̄s sancto vnus deus est. q̄ sp̄s p̄s. ⁊ filij. et sp̄s sanctus. p̄p̄ia q̄dam notōne hui⁹ noīs in factis l̄is nūcupatur. **A**lius est aut̄ q̄z patrē ⁊ filiūz. qz nec patrē est nec filiūz. sed alius dīxi nō aliud. qz et hoc patrē simplex p̄terq; bonū ē incōmutabile et coeternū. et hec trinitas vnus deus ē nec ideo nō simplex qz trinitas. **N**eq; em̄ p̄p̄ hoc naturā istā boni simplici dīcem⁹. qz patrē in ea solus. aut solus filiūz. aut solus sp̄s sc̄s. aut vero sola est ista noīs trinitas sine subsistentia p̄sonaz. sic sabelliani h̄etici putant. s; ideo simplex dīz quoniam q̄d habet hoc est. excepto q̄d relatiue queq; p̄sona ad alterā dīz. **N**am vtiq; patrē h̄z filiūz. nec tamē

ip̄e est fili⁹. **E**t filiūz h̄z patrēz. nec tū ip̄e est patrē. **I**n quo ergo ad seip̄m dīz nō ad alterz hoc ē q̄d habet. sicut ad seip̄m dīz viuus. habendo vtiq; vitā. et eadē vitā ip̄e est. **P**ropter hoc itaq; natura dīz simplex. cui nō sit aliud h̄e q̄d vel possit amittē. vel aliud sic habens aliud q̄d h̄z. sicut vas liquorē. aut corpus colorē. aut aer lucē siue feruorē. aut aīa sapiam. **N**ihil em̄ horū est id q̄d h̄z. **N**ā neq; vas liquorē ē. nec corpus colorē. nec aer lux siue feruorē. nec aīa sapiam. **H**inc ē q̄ etiā p̄uari possunt rebus quas h̄nt. ⁊ in alios habitus. vel q̄litates verti. atq; mutari. vt ⁊ vas vacuē humore quo plentū est. ⁊ corpus decoctore. ⁊ aer tenebre sc̄at siue frigescat. et aīa desipiat. **S**ed et si fit corpus incorruptibile quale sanctis in resurrectione p̄mittit̄. habz q̄dem ip̄ius incorruptōnis inamissibile q̄litate. s; manētē substantia corpali. nō hoc est q̄d ip̄a incorruptō. nā illa etiā p̄ singulas p̄tes corpis tota est. nec alibi maior. alibi minor. nec em̄ nulla pars incorruptior q̄z altera. **C**orpus vero ip̄m maius est in toto q̄z in p̄te et cū alia pars est in eo amplior. alia minor. nō ea que amplior est incorruptior est. q̄z ea q̄ minor. **A**liud ē itaq; corpus q̄d non vbiq; sit totum est. alia incorruptio q̄ vbiq; ei⁹ tota est qz omnis p̄s incorruptibilis corpis ē ceteris inc̄q̄lis eq̄litate incorrupta est. **N**eq; em̄ verbi gr̄a. qz digit⁹ minor ē. q̄z tota manus. deo incorruptibilior manus q̄z digitus. **I**ta cum sint inc̄q̄lis man⁹ ⁊ digitus. eq̄lis est tū incorruptibilitas manus et digiti. ac p̄ hoc q̄suis in corpe incorruptibili inseparabilis incorruptibilitas sit. aliud est tū substantia qua corpus dīctur alia qualitas eius. q̄ incorruptibile nūcupatur. et ideo etiā sic h̄ non est quod habet. **A**nima quoq; ip̄sa etiā si semper sit sapiens sicut erit cum liberabit̄ in eternum. participatōne tamen incommutabilis sapientie sapiens erit. que non est q̄d ip̄sa. **N**eq; enim si aer infusa luce nunquā deseratur. ideo nō aliud est ip̄se. aliud lux qua illuminatur. **N**eq; hoc ita dixerit. quasi aer sit anima quod putauerunt quidam qui nō potuerunt incorpoream cogitare naturam. **S**ed habet hec ad illa etiā in magna dīsparilitate de spiritualitate quandam similitudinem. vt non inconuenienter dicatur. sic illuminari animam incorpoream luce incorporea simplicis sapientia dei sicut illuminat̄ aeris corpus luce corporea. et sicut aer tenebre sc̄it ista luce deserens. nāz nihil sūt aliud que dicuntur locorum quorumq; corporaliū tenebre q̄z aer carens luce. ita tenebre sc̄ere animam sapientie luce priuatam.

Secūm hoc em̄ dicunt illa simplicia. que p̄ncipaliter vereq; diuina sūt q̄ nō aliud est in eis qualitas aliud substantia. nec alioz p̄ncipatōne. vel diuina. vel sapientia vel beata sunt. Ceterz dicitur est in scripturis sanctis. spūs sapientie multiplex. eo q̄ multa ī se ha beat. sed que habet hoc et est. et ea oia vn̄ ē. Neq; em̄ multe sed vna sapientia est. ī q̄ sunt infiniti quidē ei q; finiti thesauri rez. intel ligibiliū. in q̄bus sunt omēs inuisibiles atq; incōmutabiles rōes. rez etia visibiliū et mu tabiliū que p̄ ipam facta sunt. qm̄ deus n̄ ali quid nesciens fecit. qd̄ nec de quolibet hoīe artifice recte dici potest. Porro si sciēs fecit omnia. ea vtiq; fecit que nouerat. Ex quo oc currit animo quidā miz. sed tñ vez. quod iste mūdus nobis notus esse nō posset. n̄ ess; deo aut̄ nisi notus esset. esse nō posset.

Capitulu. xj.

Quecum ita sint nullo quidēz mō fm̄ spaciū aliq̄d t̄pis prius erāt illi spūs tenebz quos angelos dicimus. s; si mul vt facti sūt lux facti sūt. nō tñ ita cre ati vt quoq; modo ita essent. et quoq; mō viue rent. sed etia illuminati vt sapienter beateq; viuerent. Ab hac illuminatōne aut̄ si q̄dam angeli nō obtinuerūt excellentiā sapiētis be ateq; vite que p̄cul dubio nō nisi eterna est. eernitatis sue certa atq; secura. sed rōnal lem vitā licet insipientē sic habēt vt ea; nō possint amittere nec si velint. Quatenus au tem anq̄ peccassent. illius sapientie fuissent p̄ncipes. definire quis p̄t. In ei; tñ p̄ncipa tōne equales fuisse istos illi qui p̄pterea ve re pleneq; beati sunt qm̄ nequaq; de sue bea titudis eternitate fallunt. quo dicitur sum; q̄nquidē. si equales in ea fuissent. iaz isti ī ei; eternitate mansissent pariter beati. q; parit̄ certi. Neq; em̄ sic vitā q; diuicūq; fuerit. ita eterna vitā veracit̄ dici poterit. si finē habi tura sit. Siquidē vitā t̄modo viuēdo eter na vero. finē nō habendo nomiata est. Quia p̄pter quāuis nō quicq̄d eternū d̄tinuo bea tum sit. dici ē em̄ etia penalis ignis eternus. tñ si vere p̄fecte q; beata vitā nō nisi eterna ē nō erat talis istoz q̄nq; desitura. et p̄pterea nō eterna. siue id scirent. siue nescientes pu tarēt. q; scientes timor. nescietes eror. bea tos esse vtiq; nō sinebat. Si aut̄ hoc ita nes ciebat vt falsis incertisue osiderent. s; vtrū sempiternū an q̄nq; finē habituz ess; bonū suū in neuterā p̄tem firma assensione fereban tur. ipa de tanta infelicitate cunctatō etiaz beate vite plenitudinē quā in sanctis ange lis esse credimus nō habebat. Neq; em̄ bea te vite vocabulū ita otrahimus ad quas; az

significatōnis angustias vt solū deum dica mus beatus. qui tñ vere ita beat; est ut ma ior beatitudo esse nō possit. In cuius opatō ne q; angeli beati sunt sua q̄dam summa bea titudine que esse in angelis potest. quid aut̄ quantum est.

Capitulu. xij.

Nec ipos tñ qd̄ attinet ad rōnalē ul̄ intellectuāle creaturā. beatos mun cupādos putamus. Quis em̄ p̄mos illos hoīes in paradiso negare audeat beat os esse an̄ peccatū. quāuis sua beatitudo. q; diu turna vel vtrū eterna esset incertos. Ess; au tem eterna nisi peccassent. cū hodie nō impu dēter beatos vocem;. quos videmus iuste ac pie cum spe future immortalitatis hāc vi tam ducē sine crimie vastante ofciam. facile impetrātis peccatis huius infirmi tatis diui nam misericōdiam. Quis licet de sue pseuerantie p̄mio certi sunt. de ipa tñ pseuerantia sua re piuntur incerti. Quis em̄ hoīm se in actōne p̄fectuz iusticie pseueratuz vsq; in finē sciat nisi aliqua reuelatōne ab illo fiat certus. qui de hac re iusto latentiq; iudicio nō omēs in struit sed neminē fallit. Quanteū itaq; p̄tin; ad delectatōem p̄sentis boni beator; erat p̄ mus homo in paradiso. q; quilibet iustus in hac infirmitate mortali. quātum autem ad spem futuri boni beator; quilib; in quibuslib; bet cruciatibus corpis cui n̄ opinio s; cer ta veritate manifestatuz certuz est. sine fine habituz omni molestia carentē societatem angeloz in p̄ncipatōe summi dei. q; erat ille hō sui casus incertus in magna felicitate paradisi.

Capitulu. xij.

Quocirca cuius iam nō diffculter oc currit. veroq; diuncto effici beatitu dinē quā recto p̄posito intellectuālis natura desiderat. hoc est vt et bono incom mutabili qd̄ deus ē sine vlla molestia p̄ruat̄ et in eo se in eternum esse mansurā nec vlla dubitatōne cunctetur. nec vilo errore fallat̄. Hāc habē āgelos lucis. pia fide credimus. hāc nec anq; caderēt habuisse angelos pec catores qui sua prauitate illa luce p̄uati sūt ofsequēti rōe colligimus. habuisse tñ aliquaz et si nō p̄sciam beatitudinē. si vitaz egerunt ante peccatū p̄fecto credēdi sūt. Aut̄ si du rum videt̄ q̄n facti sūt angeli. alios credere ita factos vt nō acceperit p̄scientiā pseuerā tie vel casus sui. alios aut̄ ita vt veritate cer tissima eternitatē sue beatitudis nossent. s; equalis felicitatis omēs ab inicio creati sūt et ita fuerūt donec isti qui nūc mali sunt ab illo b̄titudis sumie sua voluntate cecidissent

peul dubio multo est durius nunc putare an-
 gelos sanctos eterne sue beatitudinis in cer-
 ros; et ipos de semetipis ignorare. qd de il-
 lis p scripturas scas nosse potuimus. Quis
 em catholicus xpianus ignoret nullu nouu
 dyabolu ex bonis angelis vltorius futurum
 sicut nec istu in societate bonoz angeloz vl-
 terius rebituz. Veritas quippe i euangelio
 sanctis fidelibusqz pmittit. qz erunt equales
 angelis dei; qbus etiā pmittit qz ibunt i vi-
 tam eterna. Porro aut si nos certi sum? nu-
 qua nos ex illa immortalis felicitate casuros
 illi vero certi no sūt. iaz potiores no equales
 erimus. Sed quia nequaqz veritas fallit. et
 equales eis erimus. pfecto etiā ipi certi sūt
 sue felicitatis eterne. Cuius illi alij qz certi n̄
 fuerūt. no em erat eoz eterna felicitas cui?
 certi essent que finē fuerat habitura. restat
 vt aut impares fuerint. aut si pares fuerint.
 post illoz ruina. illis certa sciētia sue semp-
 terne felicitatis accesserit. nisi forte quis di-
 cat id qd dñs ait de dyabolo in euangelio.
 ille homicida erat ab initio et in veritate no
 stetit. sic esse accipiēdu vt no solū homicida
 fuerit ab initio. i. i initio hūani gñis. ex qz vti
 qz homo factus est que decipiēdo possit oc-
 cidē. vtz etiā ab initio sue p̄ditōis in verita-
 te no steterit. 7 ideo nunqz beat? cū sanctis
 angelis fuerit suo recusans esse subdit? cre-
 atori. et p suā supbiam velut p̄uata potesta-
 te elatus. ac p hoc falsus et fallax. qz nec qd/
 qz p̄tatem oipotentis euadit. 7 qui p piā sb-
 iectōnem noluit tenē qd vere ē. affectat p su-
 pbie elatōnem simulare qd no est. vt sic intel-
 ligat etiā qz beatus iohannes aplus ait ab
 initio dyabolus peccat. hoc est ex quo crea-
 tus est iusticiā recusauit. quā nisi pia deo qz
 subdita voluntas habē no posset. Huic sen-
 tentie qd quis acquiescit. no cū illis hereticis
 sapit idē manicheis. 7 si que alie ita sentiunt
 qz suā quandā p̄riā tanquā ex aduerso quo-
 dam p̄ncipio. dyabolus habeat naturā ma-
 li. qui tanta vanitate desipiūt. vt cū verba
 ista euangelica in auctoritate nobiscū habe-
 ant no attendant no dixisse deū a veritate a-
 lienus fuit. sed in veritate no stetit. vbi a ve-
 ritate lapsū itelligi voluit. in qua vti qz si ste-
 tisset eius p̄iceps factus. beatus euz sanctis
 angelis pmaneret.

Capitulu. xiiij.

Quod obicit ante iudiciū q̄i q̄ssem? vn-
 de ostendat qz in veritate no stete-
 rit. atqz ait. Quia no est veritas i eo
 Effet aut in eo. fin illa stetit. Locutōe au-
 tem dicitū est minus v̄sitata. Sic em videtur
 sonare in veritate no stetit qz veritas no est

in eo. tanquā ea sit causa vt in veritate n̄ ste-
 terit. qz in eo veritas no sit. cum potius ea sit
 causa vt in eo veritas no sit. qz in veritate no
 stetit. Ita locutō est in psalmo. ego clama-
 ui. qm exaudisti me deus. euz dicendū fuisse
 videat. exaudisti me deus qm clamaui. Sed
 cū dixisset ego clamaui tanqz ab eo querere
 tur vnd se clamasse mōstraret. ab effectu ex-
 auditōnis dei clamoris ostendit affectū. tā-
 qz dicēt. Hinc ostēdo clamasse me. qm exau-
 audisti me.

Ca. xv.

Illud etiā qz ait de dyabolo iohan-
 nes ab initio dyabolus peccat. n̄ in-
 telligentes. s; naturale est nullo mō
 esse peccatus. Sed quid r̄ndē. p̄pheticis te-
 stimonijs siue qd p̄saas ait. sub figurata per-
 sona p̄ncipis babilonie dyabolū notās quo
 cecidit lucifer. qui mane oriebat. siue qd ihe-
 zecbiel i deliciais paradi dei fuisi omi lapsi/
 de p̄cioso ornatus es. Vbi intelligit fuisse ali-
 qm sine p̄ctō. Nam exp̄ssius ei paulopost dici-
 tur. Ambulaisti in diebz tuis sine vicio. Que
 si aliter oueniētius intelligi nequeit oportet
 etiā 7 illud qd dictū est in veritate no stetit
 sic accipiamus qz in veritate fuerit. s; non p-
 manserit. et illud qd ab initio dyabolus pec-
 cat. no ab initio ex quo creatus ē peccare re-
 putandus ē. s; ab initio peccati. qd ab ip̄ius
 supbia cepit esse peccatū. Nec illud qd scrip-
 tum ē. in libro iob. cū de dyabolo sermo esset
 hoc est initiu figmētū dñi. qd fecit ad illudē
 dum angelis suis. cui osonare vidē ēē psal-
 mus vbi legit. draco hic que finxisti ad illu-
 dendū ei. sic intelligendū est. ut existimemus
 talē ab initio creatū cui ab angelis illudere
 tur. sed i hac pena post peccatū ordinatum
 Iniciū ergo eius figmentū est dñi. Non em
 est vlla natura etiā in extremis infinisqz be-
 stiolis quā no ille ostendit. a quo ē ois mod?
 omnis species. omnis ordo. sine quibus nihil
 rez inueniri vel cogitari potest. quātoma-
 gis angelica creatura. que oia cetera q̄ de?
 creauit nature dignitate p̄cedit.

Capitulu. xvj.

In hijs em q̄ quoqz mō sunt. 7 no sunt
 qd deus est a quo facta sūt. p̄ponunt
 viuētia no viuētibz. sicut ea que
 habent vim gignedi vel etiā appetēdi. hijs
 que isto mō carēt. Et in hijs que viuūt. p̄po-
 nunt sentiētia no sentiētibz sicut arboribz
 animalia. 7 in hijs que sentiūt. p̄ponunt itel-
 ligētia n̄ itelligētibz hoies sic pecozibz. 7 i
 hijs q̄ itelligūt p̄ponunt imoztalia moza/
 libus sicut ange. i hoibus. s; ista p̄ponuntur
 r̄ndē ordine. Est aut aliqz alijs p̄ suo

cuiusq; vsu estimatōnis modus. quo fit vt q̄
dam sensu carentia q̄busdā sentientib9 p̄po
namus. in tm̄ ut si ptās esset. p̄sus d̄ natura
rez auferre velimus. siue que in ea locū ha
beant ignorātes. siue etiā sciamus n̄ris ea co
modis postponentes. Quis em̄ nō domū sue
panē h̄re q̄ mures. nūmos q̄s pulices malit.
Sed quid mirz cū ipoz etiā hoim estimatō
ne q̄z certa natura tante est dignitatis. ple
rumq; carius opatur equus q̄z seruus. gēma
q̄z famula. Ita libertate iudicandi plurimū
distat tō osiderātis a necessitate indigentis
seu voluptate cupiētis. cum ista q̄d p̄ seipm̄
in rez gradibus pensat. necessitas aut quid
p̄pter quid expediat cogitat. et ista quid ve
rum luci mētis appareat. voluptas vero q̄d
iocūdum corpis sensibus blandiā expectat
Sed tm̄ valet in naturis rōnabilib9 quod
dā veluti pondus volūtatis et amoris. vt cū
ordie nature angeli hoibus. tm̄ lege iusticie
boni hoies malis angelis p̄ferant.

Capitulum xvij.

Propter naturā igit̄ nō p̄pter mali
ciā dyaboli dictū recte intelligimus
h̄ est imitiū figm̄eti dñi. qz sine dubio vbi essz
viciū malicie natura nō viciata p̄cessit. Vi
ciū aut ita otra naturā est. vt nō possit n̄ no
cere nature. Nō itaq; essz viciū recedē a deo
nisi nature cuius id viciū est potius oporteret
esse cum deo. Quapropter etiā volūtatis ma
la grande testimoniuū est nature bone. Sed
deus sicut naturaz bonaz optim9 creator
est. ita malaz voluntatū. iustissimus ordina
tor. vt cuz ille vtrūq; naturis bonis. ipe bene
vtatur etiā volūtatibus malis. Itaq; fec̄ vt
dyabolus instituerōne illius bonus volūtate
sua malus. in inferioribz ordinatus illudere
tur ab angelis eius id est vt p̄fint temptatō
nes eius. q̄bus ea obesse desiderat. Et qm̄ de
us cum eum oderet future malignitatis ei9
nō erat vt iq; ignarus et p̄uidebat q̄ bona d̄
malo eius essz ipe facturū. p̄pterea psalm9
ait draco h̄ic que finxisti ad illudendū. vt in
eo ipo qz eū finxit licet p̄ suā bonitatē bonū
iam p̄ suā p̄scientiā p̄parasse intelligat. q̄m̄
illo vtterē et malo.

Capitulum xviii.

Neg em̄ deus vsuz nō dico angeloz
sed vel hoiz crearet que malū futu
rum p̄scisset. nisi pariter nosset. q̄b9
eos bonoz vsibus comodaret. atq; ita ordi
nem seculoz tanq; pulcherrimū carnē etiā
ex quibusdā quasi architectis honestaret. An
titheta em̄ que appellant in ornamētis elocu
tōnis sunt decentissima. que latine vt appel
lant̄ opposita vel qd̄ exp̄sius dicit̄ otra posu

ta. Non ē apud nos hui9 vocabuli osuetudo
cum tm̄ eis d̄ ornamētis. locutōnis etiāz fmo
latinus vtaē. imo lingue oim̄ gentiū. H̄is a
thiteris etiā paulus ap̄lus in sc̄da ad corin
theos epla illū locū suauiter explicat. vbi di
cit. Per arma iusticie a dextris et sinistris. p
glam et ignobilitatē. p̄ infamiaz et bonā fa
mā. vt seductores et veraces. vt qui ignora
mur et cognoscimur quasi moriētes et ecce vi
uimus. vt coerciti et n̄ mortificati. vt tristes
semp̄ a gaudentes. sicut egeni multos autē
ditantes. tanq; nihil habētes et oia possiden
tes. Sic ergo otraria cōtrarijs opposita ser
monis pulchritudinē reddūt ita q̄dam n̄ ver
boz s; rez eloquētia otrarioz oppositōe se
culi pulchritudo opōit̄. Aptissimē postū
est in libro ecclesiastico. isto mō. Cōtra ma
lum bonū. et otra mortē vita. sic otra piū pec
cator. et sic in tuē in omnia opa altissimi. bina
bina. vna cōtra vnū.

Capitulum xix.

Quāuis itaq; diuini smonis obscuri
tas etiā ad h̄ fit vtilis. qz plures sen
tentias veritatis parit et in lucē no
ticie p̄ducit. dum alius eū sic. alius intelligit
sic ita tm̄ ut qm̄ obscuro loco intelligit. vel
at testatōne rez manifestarū. vel alijs locis
minime dubijs asserat. siue cū multa tractan
tur. ad id qz pueniatur qd̄ sensit ille q̄ scrip
sit. siue id lateat. sed ex occasione p̄funde ob
scuritatis. alia q̄dam vera dicatur. nō mihi
videtur ab opibus dei absurda sn̄ia. si cū lux
prima illa facta ē angeli creati itelligūt in
ter sanctos angelos et imundos fuisse discre
tum vbi dictū ē. et diuise deus iter lucē et te
nebras. et vocauit lucē diē. et tenebras voca
uit noctē. Solus quippe ille ista discernē po
tuit. qui potuit etiā prius qz caderēt p̄scire
cafuros. et p̄uatos lumie veritatis i tenebro
sa supbia remāfuros. Nam inter istuz nobis
notissimū diē et noctē id est inter h̄c lucem et
has tenebras. vulgarissima sensibus n̄ris lu
minaria celi vt diuiderēt impauit. Fiant in
quit luminaria in firmamēto celi vt luceant
sup̄ terrā. et diuidant inter diē et noctē. Et
paulopost fecit inquit deus duo magna lu
minaria. luminare mai9 in p̄ncipia diei. lumi
nare min9 in p̄ncipia noctis. et stellas. et po
suit illa deus in firmamēto celi. lucere super
terrā. et p̄esse diē et noctē. et diuidē iter lucē
et tenebras. Inter illā vero lucē q̄ sancta so
cietas angeloz ē. illustratōe veritatis intel
ligibilis fulges. et ei otrarias tenebras id ē
maloz angeloz auerforuz a luce iusticie. te
tras mētis ipe diuidē potuit. cui etiā futuz
nō nature. sed volūtatis malū occultum. aut

incertum esse non potuit.

Capitulum xx.

Dominus illud non est pretereundum silentio. Dixit deus fiat lux et facta est lux. Continuo subiunctum est: et vidit lucem quia bona est. non postea quod separavit inter lucem et tenebras. et vocavit lucem diem et tenebras noctem ne simul cum luce etiam talibus tenebris testimonium placiti sui prohibuisse videretur. Nam ubi tenebre inculpabiles sunt. inter quas et luce istam hijs oculis aspiciam lumina celi diuisdunt non ante. sed post inferunt. et vidit deus quia bonum est. Posuit inquit ea in firmamento celi si lucere super terram. et posse dici et nocti. et separare inter lucem et tenebras. et vidit deus quia bonum est. et postmodum inferunt. Et separavit deus inter lucem et tenebras. et vocavit lucem diem et tenebras vocavit noctem. Non hoc loco additum est. et vidit deus quia bonum est. ne vtriusque appellaretur bonum cum esset horum alterum malum visio proprio non natura. et ideo sola lux sibi placuit odit tenebre autem angelice. et si fuerat ordinande. non tamen fuerat approbande.

Capitulum xxj.

Quid est enim aliud intelligendum in eo quod per omnia dicitur. vidit deus quia bonum est nisi operis approbatio secundum artem factique sapientia dei est. Deus autem usque adeo non cum factum est tunc didicit bonum ut nihil eorum fieret si ei fuisset incognitum. Quis ergo videt quia bonum est quod nisi vidisset antea quod fieret. non vtriusque fieret. docet bonum esse. non discit. Et plato quidem dem postquam ausus est dicere elatum se deum gaudium mundi vniuersitate perfecta. ubi et ipse non usque adeo despiciebat ut putaret deum sui operis nouitate factum beatiorem. sed sic ostendere voluit artificii suo placuisse iam factum quod placuerat in arte faciendum. non quod villo modo dei scientia varietur ut aliud in ea fiant. que facta non dum sunt aliud que iam sunt. aliud que fuerunt. Non enim more nostro ille vel quod futurum est prospicit. vel quod presentis est aspicit. vel quod preteritum est respicit. sed alio modo quodammodo nunc cogitationum consuetudine longe atque diuerso. Ille quippe non ex hoc in illud cogitatione mutata. sed omnino incommutabiliter videt. ita ut illa quidem que temporaliter fiunt. et futura non dum sunt. et presentia iam sunt. et preterita iam non sunt. ipse vero hec omnia stabili ac sempiterna presentia comprehendat. nec aliter oculis. aliter mente. Non enim ex animo ostendat et corpore. nec aliter nunc. aliter antea. aliter postea. quam non sicut nostra. ita eius quod scientia etiam temporis presentis videt. et preteriti vel futuri variate mutata. apud quem non est immutatio. nec momenti obumbratio. Nec enim eius intentio de cogitatione in cogitationem tran-

sit in cuius incorporeo otuitu simul adsit cum et a que nouit. quam temporalia nouit nullis suis temporalibus notonibus. que admodum temporalia mouet nullis suis temporalibus motibus. Vbi ergo vidit bonum esse quod fecit ubi bonum esse vidit ut faceret. nec quia factum vidit sciam duplicauit. vel ex aliqua parte auxit tanquam minoris scie fuerit priusquam faceret quod videret. qui tam perfecte non operaretur nisi tam perfecta scia cui nichil ex eius operibus adderet. Quapropter si tamen modo nobis insinuandum esset quis fecerit lucem. sufficeret dicere fecit deus lucem. Si autem non solum quod fecerit. verum etiam per quid fecerit. satis esset ita enumerari. et dixit deus fiat lux. et facta est lux ut non tamen deum. sed etiam per verbum lucem fecisse nossemus. Quia vero tria quodam maxime scieda de creatura nobis oportuit intrinsecus quod ea fecerit. per quid fecerit. quare fecerit. dixit deus inquit. fiat lux. et facta est lux. et vidit deus lucem quia bona est. Si ergo querimus quod fecerit. deus est. si per quid fecerit dixit fiat et facta est. Si quare fecerit quia bona est. Nec autem deus est excellentior deo. nec ars est efficacior dei verbo. nec causa melior quam ut bonum crearet a bono. Hanc etiam plato eam obedi mundum iustissimam dicit. ut a bono deo bona opera fierent siue ista legere. siue ab hijs que legerant fore. cognouerit siue acerrimo ingenio inuisibilis dei per ea que facta sunt intelleda aspexerit. siue ab hijs qui ita aspexerint et ipse didicerit.

Ca. xxij.

Hanc tamen eam id est ad bona creanda bonitatem dei. hanc inquam causam tam iustam atque ydoneam quam diligenter considerata et pie cogitata omnes detrouerfas gentium mundi origine terminat. quidam heretici non viderunt. quod egenam carnis huius fragilemque mortali tatem. iam de iusto supplicio venientem. dum ei non oueniunt plurima offendunt sicut ignis aut frigus. aut fera bestia. aut quod homini. Nec attendunt. quod vel in suis locis naturalibusque vigeant. pulchroque ordine disponantur. quatuor vniuersitati rerum per suis portionibus decoris tanquam in omnium rempublicarum offerant. vel nobis hijs si eis congruent vramur omniditatis at tribuunt. ita ut venena ipsa que per inconuenientiam presentia sunt oueniens adhibita in salubria medicamenta vertant. quod a contrario etiam hic quibus delectant sicut cibum et potus. et ista lux imoderato et importuno vlu noxia sentiant. Unde nos admonet diuina prudentia non res insipienter vituperare. sed vtilitate rerum diligenter inquirere. et ubi nihil ingenium vel firmitas deficit ita credere occultam. sicut erat quodammodo vix potuimus inuenire quod et ipsa vtilitatis occultat ad aut humilitatis

exercitatio est. aut exaltationis attritio: cū
oīno natura nulla sit maluz. nomēq; hoc n̄ sit
nisi puatōnis boni. sed a terrenis vsq; ad ce-
lestia. ⁊ a visibilibus vsq; ad inuisibilia. sunt
alijs bonis bona alia meliora ad hoc inēq; a
vt essent oīa. **D**eus autē ita ē artifex magn⁹
in magnis. vt minor nō sit in p̄uis. que pua n̄
sua granditate. nam nulla est. s; artificis sa-
pientia metiēda sūt. sic in specie visibilis bo-
minis. si vnū radat sup̄ciliū q̄ ppe modū nil
hil corpi. ⁊ q; multū detrahē pulchritudini
qm̄ nō mole ostat. s; parilitate mēbroz ac di-
mensione. **N**ec sane multū mirandū est q; hī
qui nō nullā putāt naturā esse quodā otrario
exorto p̄pagatā p̄ncipio nolūt accipere istam
cām creatōnis rez. vt bon⁹ deus oderet bo-
na. credētes potius ad emūdanda molimia
rebellantis aduersū se mali extrema necessi-
tate pductū suāq; naturā bonā coercedo su-
pandoq; miscuisse. q; turpissime pollutaz. et
crudelissime captiuatā ⁊ oppressam vix mun-
det labore magno ac liberet nō tñ totā. sed
q; eius nō potuerit ab illa iniquitatōne pur-
gari tegmē ac vinculū futuri hostis videri et
mclusi. **S**ic autē manichei nō desiperēt et po-
tius insanirēt si dei naturā sicuti ē immutabi-
lez atq; oīno incorruptibilē crederēt cui no-
cere nulla res possit. aiā vero q̄ voluntate
mutari in deterius. ⁊ peccato corūp̄i potuit
atq; ita inōmutabilis veritatis luce priua-
ri. nō dei ptes. nec eius nature que dei ē. sed
ab illo oditā lege imparē oditorū. xp̄iana sa-
nitate sentirent.

Capitulum. xxiiij.

Sed multo est mirandū amplius q̄ eē
quidā qui vnus nobiscū credūt oīm
p̄ncipiū esse rez. nullāq; naturā q̄ n̄
est qd̄ deus nisi ab illo oditorē esse non posse-
noluerūt tñ istā cām fabricandi tā bonaz ac
simplicē bene ac simpliciter credē vt de⁹ bo-
nus oderet bona. ⁊ essent post deū q̄ nō eēt
qd̄ est deus. bona tñ que nō faceret nisi bon⁹
Sed aiās dicūt nō quidē ptes dei s; factas
a deo. peccasse a oditorē recedēdo. ⁊ diuisis
p̄gressibus p̄ diuersitate p̄ctōz a celis vsq;
ad terras. diuersa corpa. q̄si vicula meruisse
⁊ hunc esse mundū eamq; cām mūdi fuisse fa-
ciendi. nō vt oderent bona. s; vt mala cobī-
berent. **D**ic origenes iure culpaē. In libris
em̄ quos appellat p̄archon id est d̄ p̄ncipijs
hoc sensit. hoc sep̄sit. **V**bi plus q; dici potest
miroz boiem in ecclesiasticis l̄is tā doctū tā
exercitātū nō attendisse p̄mū q; hoc esset cō-
trariuz scripture hui⁹ t ante auctoritatis in-
tentōni que p oīa opa dei subiungēs ⁊ vidit
deus q; bonuz ē opletisq; oibus inferēs et vi-

dit deus oīa que fecit et erāt valde bona. nul-
lam aliā cām faciēdi mūdi intelligi voluit n̄
vt bona fierent a bono deo. vbi si nemo pec-
casset tñ modo naturis bonis esset mundus
ornat⁹ et plen⁹. ⁊ q; p̄ctm̄ ē n̄ ideo cūcta sūt
impleta peccatis cū bonoz longe maior nu-
merus in celestib⁹ sue nature ordinē seruare
noluit ideo iusti dei leges oīa bene ordina-
tis effugit. qm̄ sicut p̄ctura cū colore nigro
loco suo posito. ita vniuersitas rez si q̄s pos-
sit inueneri. etiā cum p̄ctōribus pulchra ē. q; s;
uis p̄ seipos oīderatos sua deformitas tur-
pet. **D**einde vidē debuit origenes ⁊ qui cū
q; ista sapiūt. si hec opinio vera ess; mundū
ideo factū. vt aie p̄ meritis peccatoz suoz
tanq; ergastula q̄bus penalit̄ includerētur
corpa acceperit sup̄iora ⁊ leuioza que min⁹
inferiora et grauiora que amplius peccauerēt
demonēs quo deterius nihil est. terrena cor-
pora q̄bus inferius ⁊ grauius nihil ē potius
q; homines etiā bonos h̄re debuisse. nūc ve-
ro vt intelligerem⁹ aiāz merita nō q̄litati-
bus corporū esse pensanda aertū pessim⁹ de-
mon. hō autē et nūc h; malus lōge minoris mi-
tiorisq; malicie ⁊ certe ante p̄ctm̄ tñ luteum
corpus accepit. **Q**uid autē stultius dicit p̄ q;
istum solē. vt in vno mūdo vnus ess; nō deco-
ri pulchritudis. vel eē saluti rez. corporaliū
osuluisse artificē deū. sed hoc potius euenisse.
q; vna aiā sic peccauerat vt tali corpozi me-
rereē includi. **A**c p hoc si otigisset. vt n̄ vna
s; duo imo nō due s; decē. vel centū. centum
soles habēt hic mundus. **A**d vt nō fieret. nō
opificis puisione mirabili ad rez. corpora-
tuz salutē decorēq; osultuz ē. sed otingat po-
tius tanta vnus aie p̄gressione peccantis.
vt sola corpus tale merereē; nō plane aiāz
de q̄bus nesciunt quid loquātur. sed eoz ip-
soz qui talia sapiunt multum longe a verita-
te et merito est cohercedā p̄gressio. **N**ec ḡ
tria que sup̄ius omendauī. cum in vnaquaq;
creatura requirunt. quis eam fecerit. per qd̄
fecerit. quare fecerit vt respondeat. deus p̄
suum verbuz. q; bona est. vtz altitudine mi-
stica nobis ip̄a trinitas intimet. hoc ē pater
et filius ⁊ spū sanctus. an aliqd̄ occurat qd̄
hoc loco scripturaz id accipiēdum esse p̄hi-
beat. multi sermonis est questio. nec oīa vno
volumine vt explicemus vrgendum est.

Capitulum. xxiiij.

Quod edimus ⁊ tenemus. et fidelit̄ p̄di-
camus. q; pater genuerit verbum.
hoc est sapientia p̄ quā facta sūt om-
nia vni genitum filius vnus vnus. coetern⁹
coeternum. sūme bonus equalit̄ bonum. ⁊ q;

7

spiritus sanctus simul patris et filij sit spiritus
 et ipse substantialis et coeternus ambobus.
 atque hoc totum et trinitas sit propter proprietatem
 personarum. et unus deus propter inseparabilem di-
 uinitatem. sicut unus omnipotens propter inseparabilem
 omnipotentiam. ita tamen ut etiam unus de singulis
 quiritur. unusquisque eorum et deus et omnipotens
 esse respondeatur. cum vero de omnibus simul. non
 tres dii. vel tres omnipotentes. sed unus deus om-
 nipotens. **T**anta est ibi in tribus inseparabilis
 unitas. quae sic se voluit predicari. **V**ter autem boni
 patris et boni filij spiritus sanctus. quod omnis ambo-
 bus est recte bonitas possit dici ab eorum. teme-
 rariam non audeo precipitare sententiam. **V**eritatem
 me amorum eum dicere sanctitatem facilius ausus
 fuero non amorum quasi qualitate. sed ipsarum quasi
 substantiam. et tertiam in trinitate personarum. **A**d
 hoc enim me probabilis ducit. quod cum sit et pater
 spiritus. et filius spiritus. et pater sanctus et filius
 sanctus. proprie tamen ipse vocatur spiritus sanctus. tamquam
 scitas substantialis. et substantialis amorum.
Sed si nihil est aliud bonitas diuina quam sancti-
 tas. perfectio. et illa diligentia rationis est. non propter
 sumptionis audacia. ut in opibus dei secreta
 quodam loquendi modo quo non exercere item
 tio eadem nobis insinuata intelligat trinitas
 unamquamque creaturam. quis fecerit. pro quid fe-
 cerit. propter quid fecerit. **P**ater quippe intel-
 ligitur verbi qui dixit ut fiat. quod autem illo di-
 cente factum est. proculdubio pro verbis factus est
In eo vero quod dicitur vidit deus quod bonus est
 factus significat deum nulla necessitate nisi sue
 cuiusquam utilitatis indigentia. sed sola boni-
 tate fecisse quod factum est. id est quod bonum est. **A**d
 ideo postea quasi factum est dicitur. ut res que facta est
 congruere bonitati propter quam facta est indice-
 tur. **H**ue bonitas si spiritus sanctus recte intelli-
 gitur. uniuersa nobis trinitas in suis opibus
 intimatur. **I**nde est ciuitatis sancte que in san-
 ctis angelis sursum est. et origo. et informatio. et
 beatitudo. **N**am si queratur unde sit. deus eam
 obdidit. **S**i unde sit sapiens. a deo illuminatur
Si unde sit felix. deo fruatur. subsistens modis-
 ficatur. exemplis illuminatur. inherens iocunda
 tur. **E**st. videt. amat. **I**n eternitate dei viget
 in veritate dei luere. in bonitate dei gaudere

Capitulum. xxv.

Quantum intelligi dat hinc philosophi. sapien-
 tie disciplinam tripartitam esse voluerunt.
 imo tripartitam esse aduertere potuerunt.
Necque enim ipsi instituerunt ut ita esset. sed ita esse
 potius inuenerunt. **C**uius una pars appellatur
 philosophica. altera loyca. tertia ethica. quare no-
 mina latina iam multorum scriptis frequenter sunt
 ut naturalis. rationalis. moralisque vocarentur
 quas etiam in octavo libro breuiter pertraximus

non quod sit esse quens ut isti in his tribus aliis
 secundum deum trinitate cogitauerunt. quibus plato
 primus istam distributionem repisse. et mendasse
 dicatur. cui neque naturarum omnium auctor. nisi deus
 visus est neque intelligentie dator. neque amo-
 ris quo bene beateque viuere inspirato. **S**ed cer-
 te cum de natura rerum. et de ratione indaganda
 veritatis. et de bono fine ad quem cuncta que agi-
 mus referre debemus. diuersi diuersa sentiunt
 in his tamen tribus magnis et generalibus questi-
 onibus. omnes eorum versatur intentio. **T**er-
 tia cum in
 unaquaque earum quod quisque se detur multiplex
 discrepantia sit opinionum. esse tamen aliquam na-
 ture causam. scientie formam. vite summam. ne mo-
 eundem. **T**ria quasi sunt que in unoquoque bonie arti-
 fice spectant ut aliquid efficiat. natura doctrina.
 usus fructus diiudicandus est. **N**ec ignoro quod
 proprie fructus fructus. usus utentis sit atque si
 interesse videatur. quod ea re frui dicimur quod nos
 non ad aliud referenda pro seipsum delectat. ut
 vero ea re quam propter aliud querimus. **V**nde
 temporalibus magis utendum est quasi fruendum. ut
 frui mereamur eternis. non sicut pueri qui frui
 volunt nummo. uti autem deo. quoniam non nummus
 propter deum impenditur. sed deum propter nummum
 colunt. **V**erum in eo loquendi modo quem plus ob-
 tinuit consuetudo. et fructibus utimur. et vobis
 fruimur. **N**am et fructus iam proprie dicuntur agro-
 rum. quibus vti quis omnem epaliter utimur. **H**oc
 itaque usum dixerim in his tribus que in ho-
 mine spectanda omnium. que sunt natura. do-
 ctрина. usus. **E**t his propter obtinendam bea-
 tam vitam tripartitam ut dixi a philosophis inuenta est
 disciplina. naturalis propter naturam. rationalis
 propter doctrinam. moralis propter usum. **S**i ergo natu-
 ra nostra esset a nobis. perfecta et nostra nos genu-
 issemus sapientiam nec eam doctrinam id est aliam
 de discendo percipere curarem. et ne amor
 a nobis perfectus. et ad nos relatus. ad beate
 viuendum sufficeret. nec bono alio quam frueremur
 villo indigeret. **N**unc vero quia natura nostra
 ut esset deum habet auctorem. proculdubio ut
 vera sapiamus ipsum debemus habere doctorem
 ipsum etiam ut beati sumus suauitatis intime lar-
 gitorem.

Capitulum. xxvi.

Et nos quidem in nobis tam et finem eam
 tem. imo valde longeque distantem. ne-
 que coeternam. et quod breuius totum dici-
 tur. non eiusdem substantie cuius deus est. tam
 quod deo nihil sit in rebus ab eo factis natura pro-
 prius. imagine dei hoc est illius summe trinitatis
 agnoscimus. adhuc quasi reformatione pro-
 scienda. ut sit etiam similitudine proxima. **N**am et
 sumus. et nos esse uouimus. et id esse ac nosse
 diligimus. **I**n his autem tribus que dixi nulla

nos fallit as veri similis turbat. Non em̄ ea fi-
cut illa que foris sūt: vllō sensu corpis tangi-
mus velut colores videndo. sonos audiēdo
odores olfaciēdo. sapores gustādo. dura
et mollia strechando sentim⁹. quoz sensibili-
um etiā ymagines eis simillimas nec iam cor-
poreas cogitatōne versamus. memoria te-
nemus. et pipas in istoz desideria ocitāmur
sed sine vlla fantasiaz vel fantasmātū yma-
ginatōne ludificatoria nō nihil esse me. idqz
nosse et amare certū ē. Nulla hīs veris acha-
demicoz argumēta formidētur dicenti um
Quid si falleris. Si em̄ fallor. sum. Nam qui
nō est. vtiqz nec falli potest. Ac p̄ h̄ sū: si fal-
lor. Quia ḡ sum. quō esse me fallor. qm̄ certus
est me esse si fallor. Quia igit̄ esse q̄ falleret.
etiā si fallor. p̄culdubio in eo q̄ noui me esse
nō fallor. Consequēs aut̄ est: vt etiā in eo q̄
me noui nosse nō fallar. Sic em̄ noui esse me.
ita noui etiā hoc ip̄m nosse me ea qz duo cuz
amo. eundē quoqz amorē quiddā terciū im-
paris estimatōnis eis. q̄s noui. rebus adiun-
go. Neqz em̄ fallor amare me. cū in hīs que
amo nō fallor. quāqz si illa falsa essent. falsa
me amare vezz esset. Nam q̄ pacto recte rep̄-
benderet. et recte p̄hiberet ab amorē falso-
rum. si me illa amare falsū esset. Cū vero et illa
vera atqz certa sūt. q̄s dubitet. q̄ eoz cū
amanē. et ip̄e amor verus et certus. Ta-
por nemo est qui esse se nolit. qz nemo ē qui nō
beatus esse velit. Nūo em̄ p̄t̄ beatus esse si nō
bil fit.

Ca. xxvij.
Ita vero vi quadā naturali ip̄m esse
iocundū est. vt nō ob aliud et hij qui
miseri sūt nolint interire. et cū se mi-
seros esse sentiāt. nō se ipsos de rebus. sed mi-
seriā suā potius auferri velint. Illis etiā qui
et sibi miserimi apparent. et plane sūt. et nō
solū a sapientibz qm̄ stulti. vezz et ab hīs q̄
se beatos putāt. miseri iudicant. qz paupes
et mendici sūt. si q̄s immortalitatē daret. quo
nec ip̄a miseria morerēt. p̄posito sibi. q̄ si ea
dem miseria semp esse nolent nulli. et nūqz
essent futuri. sed oīno perituri. p̄fecto exul-
tarent leticia. et sic semp eligeret esse qz om-
nino nō esse. Huius rei testis est. notissim⁹ il-
loz sensus. Vnde em̄ mori metuūt. et malū
in illa erumna viuē qz eā morte finire. nisi qz
satis apparet q̄ntum refugiat natura nō ee.
Atqz ideo cum se nouerint esse mortuos p̄
magno bñficio. sibi hanc in sependi miseriā
desiderāt. vt aliq̄nto p̄ductius in eadē miseri-
a viuant tardiusqz moriant. Proculdubio
ḡndicāt immortalitatē saltē talē q̄ nō habeat
ar sine medicitatis. q̄nta gratulatōne susci-

perent. Quid aialia etiā irōnabilia q̄bz da-
tum nō est ista cogitare. ab imensis draconibus
vsqz ad exiguos vermiculos. Nonne se-
esse velle. atqz ob hoc interitū fugere oibus
q̄bus p̄nt motibus indicant. Quid arbuta
oēs qz frutices q̄bus nullus est sensus ad vi-
tandā manifesta motōne p̄nitē. Nōne vt in
auras tutū acumis germē emittāt. aliud ter-
re radicitus affigūt. q̄ alimentū trahant. at-
qz suū qd̄ ammō esse oseruēt. Ip̄a postremo
corpa q̄bus nō solūmō sensus nec vlla saltes
seminalis est vita. ita tñ vel exiliūt in sup̄na.
vel in ima descendūt. vel libzātur in medijs.
vt essentiā suā vbi h̄m naturā p̄nt esse custō-
diāt. Nam vero nosse q̄ntum amē. quāqz fal-
li nolit hūana natura vel hic intē illigi potest.
q̄ lamentari quisqz sana mēte mauiūt. qz le-
tari in amentia. que vis magna atqz mirabi-
lis mortalibus p̄ter hoies a mimātibz nlla ē.
lz eoz quibusdā ad istā lucē oruendā multo
qz nobis sit acrior sensus oculoꝝ. lz lucē illaz
incorporeā ottingere nequeūt qua mens nra
qd̄ ammō radiāt. vt de hīs oibus recte iudi-
care possim⁹. nā m̄q̄ntum eā capimus. in tñ
id possimus. Vezz tñ m̄est sensibus irratōna-
biliū animantiū scia nullo mō. at certe scien-
tie q̄daz similitudo. cetera aut̄ rez. coz paliū
nō qz sentiūt. sed qz sentiunt. sensibilia nūcu-
pata sūt. quoz in arbutis hoc file ē sensib⁹
q̄ alunt et gignunt. Verūtū et hec oia coz-
poralia larentes in natura causas h̄nt. lz for-
mas varias q̄bus mūdi huius visibilis stru-
ctura formosa ē. sentiēdas sensibus p̄bent.
ut p̄ eo qd̄ nosse nō p̄nt. quasi innotescē velle
videant. sed nos ea sensu corpis ita capim⁹
vt de hīs nō sensu corpis iudicem⁹. Nēmus
em̄ aliū interioris hois sensū. isto longē p̄stā-
tiorē. quo iusta vel iniusta sentim⁹. iusta per
intelligibile sp̄m. iniusta p̄ eius puatōnem
Ad huius sensus officii. nō acies pupille. nō
foramē auricule. nō spiramē nariū. nō gust⁹
fauciū. non vllus corporeus tactus accedit.
Ibi me et esse. et hoc nosse certus sum. et hec
amo. atqz amare me sūt certus sum.

Capitulū. xxvij.
Ed de duobus illis essentia scz et no-
ricia q̄ntum amē in nobis. et quē-
admodū etiā in ceteris rebus q̄ ista
sūt. eoz repertaē et si differēs. q̄dam tñ simi-
litudo. q̄ntum suscepti huius opis rō visa ē.
postulare satis diximus. De amore aut̄ quo
amat. vtz et ip̄e amor ametur. nō dictū est.
Amat aut̄. et hinc p̄bamus. quo in hoibz q̄
redi⁹ amat. ip̄e magis amat. neqz em̄ vir
bonus merito dicitur qui scit qd̄ bonū est. lz
qui diligit. Cur ḡ et in nobis ip̄is nō et ipsus

amores nos amare sentimus. quo amamus. quicquid boni amamus. Est enim et amor qui amatur quod amandum non est. et istum amorem odit in se qui illum amat quod id amatur. quod amandum est. Possunt enim ambo esse in uno homine. et hoc bonus est homini. ut illo proficiente qui bene vivimus. iste deficiat quo male vivimus donec ad perfectum sanetur. et in bonum commutetur omne quod vivimus. Si enim pecora essemus carnalem vitam et quod secundum sensum eius est amaremus. idque esset sufficiens bonum nostrum. et secundum hoc cum esset nobis bene. nihil aliud quereremus. Item si arbores essemus. nihil quod de nos sentientes motu amare potuissemus. verum tamen id quasi appetere videmur. quo feracius essemus uberiusque fructuose. Si essemus lapides. aut fluctus. aut ventus. aut flamma. vel quid huiusmodi. sine ullo quidem sensu atque vita. non tamen nobis deesset quasi quodam nostrorum locorum atque ordinis appetitus. Nam velut amores corporum momenta sunt ponderum. siue deorsum gravitate siue sursum levitate nitantur. Ita enim corpus ponderare sicut animus amore fertur. quocumque fertur. Tamen igitur homines sumus. ad nostrum creatoris imaginem creati. cuius est vera eternitas eterna veritas. eterna et vera caritas est. quod ipse eterna et vera et cara trinitas neque confusa. neque separata in hijs quibus rebibus que infra nos sunt. quam et ipsa nec aliquo modo essent. nec aliquo specie continerent. nec aliquo ordine vel appeterent vel tenerent nisi ab illo facta essent que summe est. que summe sapiens est. que summe bonus est. tanquam per omnia qui fecit mirabili stabilitate currentis. quasi quodam eius alibi magis. alibi minus impersa vestigia colligamus. in nobis autem ipsis eius imaginem oriuntur. tanquam minor ille euangelicus filius ad nosmetipsos reuertere surgamus. et ad illum eamus. a quo peccando recesseramus. Ibi enim non habebit mortem. ibi nosse nostrum non habebit errorem. ibi amare nostrum non habebit offensionem. Nunc autem tria ista nostra quis certa tenemus nec alij se credamus testibus. sed nos ipsi presentia sentiamus. atque interiori veracissimo cernamus aspectu tamen quoad futurum. vel utrum nunquam defutura. et quo si bene. quo autem si male puentura sint. quam per nos ipsos nosse non possumus. alios hinc testes vel querimus vel habemus. sed quorum fide cur nulla debeat esse dubitatio non est istis posterior erit diligentius differendis locus. In hoc autem libro de civitate que non peregrinat in huius vite mortalitate sed in mortali semper in celis est. id est de angelis sanctis deo coherentibus qui nec fuerunt unquam. nec futuri sunt desertores. inter quos et illos qui eternam lucem deserentes tenebre facti sunt. deum primum diuissimam iam diximus. illo adiuvante quod cepimus explicemus.

Capitulum. xxix.

Hic quippe angeli sancti non per verba sonantia deum discunt. sed per ipsam presentiam immutabilis veritatis. hoc est verbum eius unigenitum. Et ipsum verbum et preteritum et eorum spiritum sanctum eaque esse inseparabile trinitatem. singulasque in ea personas esse unam substantiam. et tamen oes non tres deos esse. sed unum deum ita novetur. ut eis magis ista quam nos ipsi nobis cognovimus. Ipsum quoque creaturam melius ibi hoc est in sapientia dei tanquam in arte que facta sunt quam in ea ipsa sciunt. ac per hoc et se ipsos ibi melius quam in se ipsis. Verum tamen et in se ipsis sciunt. Facti sunt enim. et aliud sunt quam ille qui fecit. Ibi ergo tanquam in diurna cognitione. in se ipsis autem tanquam in vespertina. sicut iam supradiximus. Multum ei differt utrum in ea ratione cognoscatur aliquid secundum quam factum est. an in se ipso. Sicut aliter scitur rectitudo lineam seu veritas figurarum aliter cognoscitur cum intellecta aspicitur. aliter cum in pulvere scribitur. Et aliter iusticia in veritate commutabili. aliter in anima iusti. Sic deinde cetera. sicut firmamentum in aquis superiores. quod celum vocatum est. sicut deorsum. aquarum generis. terrarum nudatio. et herbarum institutio atque lignorum. sicut solis ac lune stellarumque ordinatio. sicut aquis animalium. volucriumque atque piscium beluarumque naturalium. sicut quorumque in terra gradientium atque reptantium. et ipsi hominibus qui cum deus in terra rebus excellit. Diabec aliter in verbo dei cognoscuntur ab angelis ubi habent causas rationesque suas id est secundum quas facta sunt incommutabiliter permanentes. aliter in se ipsis. illa clarior. hac obscurior. cognitione velut artis atque operum. que tamen opera cum ad ipsi creatoris laudem veneratoremque referuntur. tanquam mane lucefecit in oibus oculis contemplantium.

Capitulum. xxx.

Hec autem propter senarii numeri perfectionem eodem die sexies repetito sex diebus perfecta narratur. non quod deo fuerit necessaria mora temporum quasi qui non poterit creare omnia simul que deinceps congruis motibus pagerent tempora. sed quod per senarium numerum est operum significata perfectio. Numerus quippe senarius primus completur suis partibus id est sexta sui parte. et tertia. et dimidia que sunt unum et duo et tria. que in summam ducta sex fiunt. Partes autem in consideratione numerorum ille intelligende sunt que quoties sint dici potest. sicut tertia quarta et deinceps aliquid numero denotato. Neque enim exempli gratia quod in novenario numero quarta pars aliquid eius est. id est dici potest quod tertia eius sit. unum autem potest. nam nona eius est. et tria potest. nam

tercia eius est. **C**oïuncte vero iste due ptes eius non a se3 atq3 terciã id est vnũ & triã. lō ge sūt a tota sūma eius qđ est nouũ. Itemq3 in denario q̄ternarius est aliq̄ ps eius. sed q̄ ta fit dici nō potest. vnũ autē p̄t. Nā decima ps eius est. **H**abet et quintã. qđ sūt duo. habet et dimidiã qđ sūt quinq3. sed hec tres ptes eius decima et q̄nta & dimidiã. id ē vnũ & duo. et q̄nq3 simul ducte nō oplent decem sūt em̄ octo. **D**uodenarij vero pres nũ in sũ mũ ducte trãseūt eũ. **H**abet em̄ duodecimã qđ est vnũ. h3 sextã q̄ sūt duo. habet et q̄rtã q̄ sunt triã. h3 terciã q̄ sūt quatuor. h3 dimidiã que sunt sex. **V**nũ et duo & triã & q̄tuor & sex. nō duodecim. sem̄ amplius id est sedeciz sūt. **H**oc breuē omemorandũ putauĩ ad cōmendandã senarij numeri p̄fectionē q̄ p̄mus vt dixi p̄tib3 suis in summã redactis ip̄e phicitur. in quo p̄fecit deus opa sua. **V**nde rō nũ otemnēda nō est. q̄ in multis sanct̄az loz cis scripturaz q̄s magni estimãda fit luc3 diligenter inuentũz. **N**ec frustra in laudib3 dei dictũ est. omnia in mensura et in numero et pondere disposuisti.

Capitulu. xxxij.

Septimo autē die id ē eodē die septies repetitō q̄ nũs etiã ip̄e alia rōne p̄fectus est dei re quies omendat̄ in q̄ p̄mũ scificatō sonat. ita deus noluit istũ diē in vltis suis opib3 sanctificare. s3 in requie sua q̄ nō hab3 vesperã. **N**eq3 em̄ vlla creatura est vt etiã ip̄a aliter in dei verbo aliter in se cognita faciat aliã velut diurnã. aliã velut vespertinã noticiã. **D**e septenarij poro numeri p̄fectione dici qđem plurima p̄t. sed liber iam iste plixus ē. et vereor ne occasione cōptasciētiolã n̄ am leuiter magis q̄s vtiliter iactare velle videamur. **H**abenda est itaq3 rō moderatōnis atq3 grauitatis. ne forte cū de numero multũ loq̄mur. mensurã & pond9 negligē iudicemur. **H**oc itaq3 satis fit amonere. qđ totus ip̄ar p̄mus nũs ternarius est. totus par q̄ternarius. ex q̄bus duobus septenarius ost̄at. **I**deo p̄ vniuerso sepe ponit̄ sicuti est. septies cadit iustus et resurget. id est quotienscũq3 ceciderit nō perit. **N**ũ si de iniquitatibus s3 de tribulatōnib3 ad humilitatem pducentib3 intelligi voluit. **E**t septies in die laudabo te. qđ alibi alio mō dictus est semp̄ laus eius in ore meo. & multa hmōi i diuinis auctoritatibus repiunt̄. in q̄bus septenarius nũs vt dixi p̄ cuiusq3 vniuersitate poni solet. p̄ter hoc eodē septenario nũo significatur sp̄s sanctus. de quo dñs ait. docebit vos oēm veritatē. **V**bi re q̄es dei. q̄ requiescit̄ in deo. **I**n toto q̄ppe id ē in plena p̄fecti-

one re q̄es. in pte autē labor. **I**deo laboram9 q̄z diu ex pte scimus. s3 cū venerit qđ p̄fectus est qđ ex parte est euacuabit̄. **H**inc est qđ ec̄ scripturas istas cum labore rimamur. **S**ancti vero angeli ad quoz societate & aggregatōnem in hac p̄grinatōne laboriosissima suspiramus. sicut hñt p̄manēdi eternitatē. ita cognoscendi facilitatē. et requiescēdi felicitatē. **S**ine difficultate quippe nos adiuuāt qm̄ sp̄ualib3 motibus puris et liberis non laborant.

Ca. xxxij.

Quis autē ostendat et dicat. nō sanctos angelos esse significatos in eo qđ scriptũ est. fiat lux & facta est lux. sed q̄z libet lucē tūc p̄mã factã esse corporeã aut opineã aut doceat. angelos autē p̄us esse factos nō tm̄ ante firmamentũ. qđ inter aq̄s et aquas factũ appellatũ est celũ. s3 ante illũ qđ dictũ est in p̄ncipio fecit deus celũ & terram. atq3 illud qđ dictũ est in p̄ncipio nō ita dictũ esse tanq̄z p̄mũz h̄ factũ sit. cūz añ fecerit angelos. sed qz oia in sapia fecit qđ ē verbum eius. et ip̄m scriptura p̄ncipiũ noiauit. sic ip̄e in euangelio iudeis q̄rentibus quis ess3 r̄ndit esse se p̄ncipiũ nō ec̄otario referã otē tōem. maxime qz hoc delectat plurimũ. qđ ec̄ in summo exordio sancti libri geneleos trinitas omēd at. **C**um em̄ ita d̄. in p̄ncipio fecit deus celũ et terrã. vt pater fecisse intelligatur in filio. sicut testat̄ psalmus vbi legit̄ q̄z magnificata sūt opera tua dñe. oia in sapia fecisti. **Q**uenientissime paulopost omemorãt etiã sp̄s sanctus. **C**um em̄ dictus ess3 quales terrã p̄mitus fecerit. vel quã molē materiã ue future ostructōnis m̄di celi & terre noie nuncupauerit. subiciendo. terra autē erat inuisibilis & incōposita & tenebre erāt sup̄ abissum. mox vt trinitatis omemoratō oplētur. sp̄ritus inq̄e dei ferebat̄ sup̄ aquã. **P**roind̄ vt volet quisq3 accipiat qđ ita pfundus est. vt ad exercitatōem legentius a fidei regula nō oberzates plures possit generare sententias. dei tñ angelos sc̄os in sublimib3 sedib3 nō qđem deo coeternos. sed tñ de sua sempiterna & vera felicitate securos & certos esse nemo ambigat. ad quoz societate p̄tinē p̄uulos suos dñs docēs. nō solus illũ ait erunt e quales angelis dei vez ip̄i q̄z angeli q̄ conemplatōne fruanē ost̄dit vbi ait. **V**idete ne otemnatis vnũz ex pusillis istis. dico autē vobis. qz angeli eoz semper vident facies patris mei qui in celis est.

Caplm. xxxij.

Decasse autē quosdã angelos & ihu sũs mundi ima detrusus q̄ eis velut carcer est. vsq3 ad futurã i die iudicij vltiaz

dānatōez aplūs petr⁹ aptissime oñdit dicēs
q̄ deus āgelis nō peccit peccantibz. s; car-
ceribus caligimis inferni detrudens tradi-
dit i iudicio puniēdos rese ruari. Inter hos
ergo et illos deū et ope vlt̄ p̄scientia diuifisse
quis dubitet. illosq; lucē merito appellari q̄s
otradicat. qñ quidē nos adhuc in fide uiue-
tes. et eoz equalitatē. sprātes vtiq; nō dū
tenēres. iam lux dicti ab aplo sum⁹. fuisit
em̄ aliqñ inquit tenebre. nūc aut lux in dño.
Istos vno desertores tenebras aptissime nū
cupari p̄fecto aduertunt qui peiores esse
hoibus in fidelibus siue intelligunt. siue cre-
dunt. Quapropter et si alia lux in isto hui⁹ li-
bri loco intelligēda est. vbi legimus. vbi di-
xit de⁹ fiat lux. et alie tenebre significate sūt
in eo q̄ scriptū est diuifit deus inter lucē et te-
nebras. nos tū has duas angelicas societa-
tes. vnā fruētē deo. aliā tumentē tipo. vnā
cui dicitur adorare eū oēs angeli eius. aliā cuius
p̄nceps dicitur hec omnia tibi dabo si p̄stratus
adoraueris me. vnā dei sancto amore flagrā-
tem. alteraz p̄rie celsitudis immūdo amore
fumantē. et qm̄ sic scriptū est. deus sup̄bis re-
sistit. humilibz aut dat grām. illa in celis cel-
loz habitantē. istā inde delectā in hoc in fi-
mo aereo celo tumultuantē. illā luminosa pie-
tate et aquillaz. istā tenebrosis cupiditatibz
turbulentā. illā nutu dei clemēter subuenien-
te iuste vlciscentē. istā suo factu subdendi et
nocendi libidie estuantē. illā vt q̄ntum vult
osulat dei bonitati ministrāz. istam ne q̄ntuz
vult noceat dei potestate frenatā. illaz huic
illudentē vt nolens p̄sit p̄secutōnibus suis.
hanc illi inuidētē cū p̄grinos colligit sus-
os. Nos ergo has duas societates angeli-
cas inter se dispares atq; otrarias. vnā et
natura bonā et volūtate rectā. aliā vero nā-
tura bonā s; voluntate p̄uersam. alijs man-
festioribz diuinaz scripturaruz et estimonijs
declaratas. qd̄ etiam in h̄ libro cui nomē est
genesis. lucis tenebraruzq; vocabulis signifi-
catas existimauimus. etiaz si aliud hoc loco
sensit forte qui scripsit nō est inutiliter obscū-
ritas huius p̄tractata snie. qz et si voluntatē
auctoritatis libri huius indagare nequim⁹
a regula tū fidei q̄ p̄ alias eiusdem auctoritā-
tis sacras l̄ras satis fidelibus nota ē. non ab-
horuimus. Et si em̄ corpalia omemorata sūt
opa dei h̄nt p̄culdubio nōnullā similitudinē
spiritualū h̄m q̄ dicit aplūs. oēs em̄ vos filij
lucis estis et filij dei. nō sum⁹ noctis neq; te-
nebraruz. Si aut hoc sensit etiaz ille q̄ scripsit
ad p̄fectiore disputatōis ordinē n̄a puenit
intendō. vt homo dei tam eximie diuineq; sa-
pientie imo p̄ eum spūs dei in omemorandis

7
opib⁹ dei que oia sexto die dicit esse p̄fecta
nullo mō angelos p̄termisisse credat. siue in
p̄ncipio qz p̄mo fecit. siue qd̄ ouenienti⁹ itel-
ligit in p̄ncipio qz in verbo vnigenito fecit.
scriptū sit. in p̄ncipio fecit deus celū et terrā
q̄bus nōibus vniversalis est significata cre-
atura. vel spiritualis vel corpalis qd̄ est cre-
dibilis. vel magne due ptes mūdi q̄bz oia
que creata sunt otinent. vt p̄mitus eā totaz
pponet. ac deinde ptes eius fm̄ missi cū di-
erum numez exequere.

Capitulū. xxxiiij.

Quanq; nōnulli putauerint aquarū
noie significatos qd̄ ammō p̄pos an-
geloz. et hoc esse qd̄ dictū est. fiat fir-
mamentū inter aquā et aquā. vt supra firmā-
mentū angeli intelligant. infra vero vel aq̄
iste visibiles. vel maloz angeloz multitudo
vel oim̄ hoim̄ gētes. Ad si ita est. nō illic ap-
paret vbi facti sūt angeli. s; vbi discreti. q̄s
uis et aquas. qd̄ puerissime ac impie vanita-
tis ē negēt qd̄em factas a deo. qm̄ nulq; sep̄-
tū est dixit deus fiat aque. qd̄ p̄nt simili va-
nitate etiaz de terra dicē. nulq; em̄ legit. fiat
at terra. s; inq̄nt scriptū ē. in p̄ncipio fecit
deus celū et terrā. Illic ḡ et aqua intelligē-
da ē. Vno em̄ noie vt ruzq; oprehensū ē. Raz
ipius est mare. sicut in psalmo legit et ipse fe-
cit illud. et aridam id ē terrāz man⁹ ei⁹ finx-
runt. Sed h̄ij q̄ in noie aquaz que sup̄ celos
sunt angelos intelligi vult ponderibz ele-
mentoꝝ mouent. et ideo nō putant aquaruz
fluuidā grauēq; naturā in sup̄ioribus mūdi
locis potuisse ostitui. Qui fm̄ rōnes suas si ip-
si hoim̄ facere possent. nō ei pituitā qd̄ gre-
ci flegma dicit. et tanq; in elemētis corpis n̄i
aquaz vicē obtinet. in capite ponerēt. Vbi
em̄ sedes ē flegmatis. fm̄ dei opus vtiq; ap-
tissime. fm̄ istoz aut oiecturaz tam absurde.
vt si h̄ nesciremus et hoc libro s̄l̄ scriptū eēt
qz deus humore fluuidū et frigidū ac p̄ h̄ ḡ-
uem in sup̄iore oibus ceteris humani corpis
parte posuerit. isti trutinatores elementoꝝ
nequaq; crederēt. et si auctoritate eiusdem
scripture subditi essent. ali qd̄ aliud ex h̄ itel-
ligendū esse censerent. Sed qm̄ si diligēter
singula scrutemur atq; tractemus. que in illo
diuino libro de ostitūtōne mundi scripta sūt
et multa dicenda. et a p̄posito ostituti operis
longe digre diendū est. iamq; de duabz istis
diuersis inter se atq; otrarijs societatz an-
geloz. in quibz sūt qd̄ az exordia duaz etiā
in rebus hūanis ciuitatū de q̄bz deinceps di-
cere institui. q̄ntuz satis eē visū est disputa-
uimus. hunc q̄s libzū aliqñ claudamus.

Explicit liber. xj.

Inciunt capitula libri xij.

De vna bonoz angeloz natura. j.
Nulla essentia deo esse contraria qz ab eo qd sū
me est et semp est: hoc totū videt diuersum
esse qd nō est. ij.
De inimicis dei nō p naturā sed p contrariam
voluntate. quecum ipsis nocet bone utiqz
nature nocet qz viciū si nō nocet si ē. iij.
De natura irrationaliū aut vita carentiū q
in suo genere atqz ordine ab vniuersitatis de
core nō discerpant. iiii.
Quod in omni natura specie ac modo lauda
bilis sit creator. v.
Que cā sit beatitudinis angeloz bonoz. et q
cā sit miserie angeloz maloz. vj.
Causam efficientē male voluntatis non esse
querendam. vij.
De amore pueri q voluntas ab incommutabili
li bono ad bonū mutabile deficit. viij.
An sancti angeli que hnt creatores nature
eundē habeant bone voluntatis auctores p
spiritū sanctū in eis caritate diffusa semp fu
isse existimāt. ix.
De falsitate eius historie q multa milia āno
rū pteritis tpius asseribit. x.
De hijs qui hūc qdem mundū nō sempiter
num putant. sed aut innumerabiles. aut eun
dem vnū certa conclusionē seculoz semp na
sci et resolui opinant. xi.
Quid rīdendū sit hijs q p mā oditōem hoīs
tardā esse causantur. xij.
De reuolūtōe seculoz. qbus certo fine cō
clusis vniuersa semp in eundē ordine eandē
qz speciem reditura quidam philosophi cre
diderunt. xij.
De temporali conditōe generis hūani. qm
deus nec nouo consilio constituerit. nec mu
tabili voluntate. xiiij.
An vt deus semp etiā dīs fuisse semp intel
ligat credendū sit. creaturā qz nunqz defu
isse cui dīnaretur. et quō dicit semp creatum
qd dici nō p coeternū. xv.
Quō intelligendū sit pmissa hōi a deo vita
eterna aut tpa eterna. xvi.
Ad de immutabili ofilio aut voluntate fides
sana descendat oīa rōcinatōnes eoz q opa
ex eternitate repetita p eosbē semp volunt
seculoz redire circuitus. xvij.
Contra eos q dicūt ea q infinita sunt nec dei
posse scia optehendi. xvij.
De seculis seculoz. xix.
De impietate eoz q asserūt aīas sūme vere
qz beatitudinis pīces. itez atqz itez per
circuitus tempoz ad eandem miseria labo
refqz redituras. xx.

De conditōe vnius pmi hominis atqz i eo
generis humani. xxj.
Ad pscierit hoīem que p mūz deus condidit
peccaturū. simulqz p uiderit qntum pioz po
puloz ex ei⁹ gñe in angelicū ofortū sua eēt
gta translaturus. xxij.
De natura humane anime create ad ymagi
nem dei. xxiiij.
An vltius vel mīme creature possint dici an
geli creatores. xxiiij.
Dim naturā et oīm specie vniuerse creature
nō nisi ope dei formari. xxv.
De platonicoz opinione q putauerūt āge
los qdem a deo obitos. s3 ipos esse humano
rum cozzoz obitozes. xxvi.
In pmo hoīe ortam fuisse oēm plenitudinēz
gnis hūani. in q puidit de⁹. q ps honozāda
esset p mō. q damnāda supplicio. xxvij.

Expliciunt capitula libri xij.

Inciunt liber xij.

Capitulum primum.

Nte qz de institutōne
hoīs dicam ubi duaz
ciuitatū qntum ad ra
tōnale mortaliū gen⁹
attinet apparebit ex
ortus. sicut supioze eli
bro apparuisse iam p
detur in angelis. pzi⁹
mibi de ipīs angelis video qdam esse dicen
da qbus demonstrēt. qntum a nobis potest
q nō incōueniens neqz incōgrua dicat: ho
minib⁹ angelisqz societas. vt nō qtuor. due
scz angeloz totidemqz hoīm. s3 due potius
ciuitates hoc est societas merito dicātur
esse. vna in bonis altera in malis nō solū an
gelis. vez etiā hoibus ostitute. angeloz bo
noz et maloz inter se contrarios appetitus nō
naturis pncipijsqz diuersis. cuz deus omniū
substantiaz bonus auctor et oditor vtrōsqz
creauerit. sed voluntatibz et cupiditatibus
extitisse. dubitare phas nō est. dū alij stan
ter in cōmuni oibus bono qd ipe illis deus ē
atqz in eius eternitate. veritate. caritate p
sistunt. alij sua potestate. potius delectati ve
lut bonū suum sibi pī essent a supioze omni
omniū beatifico bono ad pīa defluerunt
et hntes elatōnis fastū p excellissima eterni
tate. vanitatis altum p certissima varieta
te. studia pīum p indiuidua caritate. super
bi. fallaces. inuidi effecti sūt. Beatitudinis igi
tur illo:ū causa est. adherere deo. Quocirca
istorū miserie causa ex contrario est intelligē
da. qd est nō adherere deo. Quāobz h qntē